

Отворени денови за иницијативи на граѓанските организации **Образец за пријава на иницијативи**

Почитувани претставници на граѓанските организации,

Ви благодариме за интересот за пријава на иницијатива во рамки на шестиот од серијата „Отворените денови за иницијативи на граѓанските организации“ насловен: „Програма за намалување на аерозагадувањето 2020, кој ќе се одржи на 18.09.2019 година, со почеток во 13.00 часот, Влада на РСМ.

Ве замолуваме, пред пополнување на овој образец за пријава, внимателно да го прочитате Упатството за поднесување на иницијативи и брифот со тековни младински политики и проекти

Назив на вашата организација: Здружение на граѓани за заштита на животна средина ЕКОЗВОН, Скопје

Адреса (улица, број, општина): Карл Либкнехт 64, Скопје

Електронска пошта (e-mail): ekozone@yahoo.com

Телефонски број: 070268889

**Лице за контакт (име и презиме, телефон и е-пошта): Слаѓана Стаменкова, 070268889
Slagana_stamenkova@yahoo.com**

Веб страница на вашата организација: [blog- www.ekozone.blogspot.com](http://blog-www.ekozone.blogspot.com)

Наслов на вашата иницијатива: Секој има право за здрава животна средина.

Проблеми и потреби:

(Идентификувајте проблем поврзан со на програмата за борба против аерозагадување и образложете го. Максимум еден параграф)

Член 43 од Уставот на РСМ вели:

Секој човек има право на здрава животна средина.

Секој е должен да ја унапредува и штити животната средина и природата.

Републиката обезбедува услови за остварување на правото на граѓаните на здрава животна средина.

Аерозагадувањето е најголемиот причинител на предвремена смртност и зголемен број на заболувања кај луѓето. Тоа е најголемиот ризик од областа на животната средина по здравјето на граѓаните во Европа, каде според податоците на ЕЕА и СЗО е причинител на околу 400,000 прерано изгубени животи. Република Македонија за жал, според најновиот извештај на Европската агенција за животна средина за аерозагадувањето во Европа е најлошо рангирана меѓу сите Европски држави, со најзагаден воздух во градовите. Скопје, Битола и Тетово се меѓу 10-те најзагадени градови во Европа во 2017 година. Според најновите анализи на Светската Здравствена Организација (СЗО), аерозагадувањето е главниот причинител 1 Квалитетот на животната средина во Република Македонија – Годишен извештај за 2017 година, Министерство

за животна средина и просторно планирање на Република Македонија 2 на над 1300 смртни случаи годишно, и зголемен број на лица со респираторни заболувања.

Објаснување на иницијативата:

(Објаснете ја вашата иницијатива, поврзана со програмата, односно што е она кое вие го предлагате со оваа иницијатива и наведете ја надлежната институција која треба да ја спроведе. Максимум два параграфи.)

Емисијата на загадувачки супстанции во воздухот потекнува од скоро сите економски и социјални човекови активности: сообраќајот, индустријата, согорувачките и енергетските постројки, домаќинствата, градежните активности, депониите (особено дивите) за отпад и земјоделските активности. Согорувањето на биомаса од страна на домаќинствата, односно горењето на цврсти горива како дрвото и јагленот, е значаен извор на директно емитирани цврсти честички и полициклични ароматични јаглеводороди кои спаѓаат во класата на канцерогени супстанции.

Ние како Здружение ЕКОЗВОН предлагаме повеќе активности кои можеби биле или ќе бидат предложени и од други НВО организации, граѓани, но сметаме дека ако нешто постојано се повторува не е спроведено како што треба или треба методите да се изменат за да се дојде до посакуваната цел.

Тие мерки се:

- Подобрување на капацитетот на инспектори по општините-човечки ресурси-Стрично зборувам за Општината Гази Баба како една од поголемите општини во град Скопје, каде инспекторите би требало да работат во две смени, да има дежурни служби и во сабота и во недела бидејќи најголемите палења на гуми, пластика, и останат материјал се случува баш тогаш, испуштањето на непријатни миризби од мали средни и големи индустриски постројки кои ги има во Општината се случуваат сабота и недела.
- Зачестени и ненајавени контроли и проверки на сите кои поседуваат А и Б еколошки дозволи.
- Пренасочување на тешки товарни возила од ул. Благоја Стевковски, Паро Наков кон обиколницата, или ако е потребно нивно присуство тогаш да се направи режим на движење кои денови и од колку до колку часот можат тоа да го направат а во спротивно да се пишуваат казни.
- Изградба на велосипедски патеки во Маџари, Ченто и Хиподром и нивно поврзување со велосипедските патеки во Автокоманда.
- Чистење на дивите депонии долж патот Пријателство, веднаш до оградата на ОУ НН Борче, каде има градежен шут, кабаст отпад и комунален отпад кој не е собран со месеци бидејќи се префрлуваат надлежностите, а непријатната глетка и миризба се шири и кон училиштето и кон тротоарите каде поминува населението.
- Да се забрза пренасочување на грењето т.е. замена на нечисти горива мазут, дрва за затоплување на училишта, градинки, болници- употреба на гас, топлински пумпи.
- Бидејќи се наоѓа и автопазар на ул. Благоја Стевковски да се контролираат увезените возила и општо да се ажурираат дозволените граници за увоз на половни возила т.е. да се намалува границата.
- Одржување и унапредување на урбаното зеленило, негово постојано одржување.
- Бидејќи има доста станици за технички преглед во општината а тоа се однесува и за сите други делови во Скопје да се прави контрола на издувните гасови на возилата при технички преглед и воведување на казни за сите оние кои немаат катализатори во возилата.

- Едукација, Министерството за животна средина треба да направи напор т.е. да влијае кај своите колеги од МОН за воведување на посебен предмет ЕКОЛОГИЈА со 1 час неделно и 36 часа годишно од основно образование па понатаму.

Цели и очекувани резултати:

(Објаснете кои се целите што ќе се постигнат доколку се спроведе предложената иницијатива. Објаснете кои се посакуваните или очекуваните ефекти, односно што ќе се промени доколку се спроведе предложената иницијатива. Максимум еден параграф.)

Со комбинација на мерките и поврзаноста на сите структури кои учествуваат во спроведувањето на мерките ќе се дојде до посакуваното решение, намалување на аерозагадувањето во Скопје

Проценка на финансиски импликации и временска рамка:

(Наведете, јавни финансиски импликации за реализација на предложената иницијатива, т.е. проценка колку буџетски средства би биле потребни за да се спроведе Вашиот предлог. Претставете ја временската рамка на спроведување на иницијативата.)

Треба да се изработи акциски план во кој за секоја мерка која ќе се спроведува ќе има временска рамка и финансиски трошоци.

Начелен план за мониторинг и евалуација:

(Објаснете како планирате да го следите и оцените спроведувањето на вашата иницијатива. Максимум еден параграф.)

Следењето е преку анализи од направениот акциски план во мониторинг треба да се вклучени и НВО здруженија и со заеднички напори да се дојде до посакуваното решение, намалување на аерозагадувањето во Скопје.

Допонително образложување на иницијативата кое не е опфатено со претходните прашања:

(Максимум 5 параграфи)

Прилози (опционално):

(Прикачете подетални информации за предметот, целите и позадината на предложената иницијатива, студии и анализи што ги сметате за релевантни, итн)